

всенародна заслуга — Св. Кирил и Методи — и в знак на благодарност за великите му заслуги му отправи царствен рескрипт; недостойното незачитане, което прояви към главата на българската църква Екзарх Йосиф I, символа на българското национално единство и на една четиредесет годишна народополезна дейност, като не благоволи да излезе и се поклони пред неговите останки, пред които цял един народ се бе благоговейно преклонил, съпоставено с трогателната раздяла и почит, които Фердинанд изрази на един от най-грабливите стамболовистки министри — Лазар Памяков, когато последният умря под тежестта на своите престъпления — всичко това, всички тия факти, могат да се видят некому дребни и незначителни, но те са важни, забележителни, защото символизируют едно управление, един режим, една епоха от българската политическа история, която се завърши най-трагично за България и за българския народ.

Така колелото се въртеше и историята се повтаряше. И в продължение на своето тридесет и едно годишно царуване Фердинанд държа на власт двадесет години трите партии на стамболовисти, радослависти и тончевисти, които създаваха за него условия за неограничено и безконтролно провеждане на неговата воля в управлението на държавата, а за тях си — условия за системно и методично разхищение на държавните богатства, и за един организиран и формен грабеж на страната. Това бяха трите партии, една от които г. С. Радев в известното свое съчинение се помъчи да представи ведно с Фердинанда като един от главните „Строители на съвременна България“, но които партии през всичкото време на своето управление само подготвяха това, което сами и не случайно тряб-